

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttérli cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Egy ominosus plakát.

Kolozsvár, nov. 30.

(Két czikk.)
I.

A napokban Kolozsvár város főkapitánysága (talán rendőrhatalóság?) egy plakátot függesztetett ki az utcasarokokon, meg a hirdetési oszlopokon, a melyben felszólítja többek közt a helybeli pénzintézeteket (bankok, takarékpénztárak, részvénytársaságok), hogy alkalmazottaitak jelentsek be a kerületi betegsegélyző pénztárba.

A főkapitányság ebben a plakátban hivatkozik az 1891. évi 14-ik törvény-cikk 2-ik szakaszára és a kereskedelmi miniszternek egy elvi jelentőségű (?) határozatára.

A törvény-cikknek ez a teljes czime:

„Az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről.”

Az „elvi jelentőségű” (?) miniszteri határozat pedig ezen törvény magyarázatát tartalmazza. Hogy ez a határozat miért elvi jelentőségű, a főkapitányság nem mondja, ergo csak maga látja azt elvi jelentőségűnek.

Maga a törvény, a melyről szó van, kötelezi az ipari és gyári vállalatoknál alkalmazott „munkásokat”, valamint a munkaadókát is arra, hogy a munkásokat a kerületi betegsegélyző pénztárakba bejelentse és a munkabér bizonyos hányadát díj czimén befizessék. A törvénynek az a célja ezen rendelkezéssel, hogy a munkás betegség esetén a kerületi pénztáraktól segélyt élvezhessen és orvosi kezelésben részesülhessen.

A miniszteri határozat ezt a kötelezettséget kiterjeszti a kereskedés tágabb fogalma alá vont kereskedelmi üzletek és vállalatokra is, s ezek közt a pénzintézetekre is.

Hát nekünk az a szerény véleményünk van, hogy először: a pénzintézetek alkalmazottjai nem tartoznak az 1891. évi 14-ik törvény-cikk rendelkezése alá; másodszor: hogy a kereskedelmi miniszter elvi jelentőségű(?) határozatával ezt a kötelezettséget rájuk nem terjeszthette ki és harmadszor: a főkapitányság (?) minden elfogadható ok nélkül hívja fel a pénzintézeteket az alkalmazottjainak a betegsegélyző-pénztárba való bejelentésére és illetőleg ezt a kötelezettséget min-

den igazi ok nélkül hárítja át a pénzintézetekre.

Hogy mire alapítjuk mi ezt a véleményünket, jobban mondva: meggyőződésünket, ebben az itt következő sorokban mondjuk el.

Először is kérdjük: mi volt a törvényhozásnak az intenciója, mikor ezt a törvényt megalkotta?

Hát egyszerűen az, hogy az „ipari és gyári alkalmazottak” betegségeiben segélyeztessenek.

És minő tapasztalatok szolgáltattak indokul arra, hogy a munkások betegsegélyezésének ügye országosan, tehát törvényileg rendeztesse?

Erre a tapasztalati tény indította a törvényhozást, hogy t. i. az ipari és gyári vállalatok a magok alkalmazottjait rövidebb tartamu munkabér mellett fogadják fel, s ha hosszabb betegség áll elő, akkor a munkás rend szerint munkabér nélkül marad, s így nem, hogy gyógykezelhetné magát, hanem még a megélhetés feltételei sem állnak rendelkezésére.

A törvényhozás mikor ezt a törvényt megalkotta, egyáltalán nem gondolt olyan üzletekre, vagy vállalatokra, a melyek a magok alkalmazottjait hosszabb időre és rendszeresített illetményekkel látják el, tehát legkevesebbé gondolhatott a pénzintézetekre, a melyeknek alkalmazottjai nem „munkások” és nem „munkabérért” dolgoznak, hanem magán hivatalnokok (a törvény által is megkívánt képzettséggel) a kik rendszeresített évi fizetést élveznek és a mely vállalatok (pénzügyintézetek) köztudomás szerint az alkalmazottjainak betegsége esetén is egy évig kiszolgáltatják a fizetéseiket.

Hogy a törvényhozás ezen rendelkezés alá tartozóknak a pénzintézeti alkalmazottakat nem tekintette, az kétségtelenül kitűnik, magának a törvénynek a cziméből és főképpen annak második cikkelyéből, a melyben *taxative* vannak felsorolva azok a vállalatok, a melyeknek alkalmazottjaira nézve a betegsegélyző pénztárba való belépés kötelezőleg kimondatik. Ezek pedig a kifejezetten ipari vállalatok, bányák, kohók, kőfejtők stb., termelő telepek, nagyobb építkezések, vasuti, hajózási, fuvarozási és gyári üzemekben foglalkozó munkások, ezek közt tehát ok nélkül keressük akár a pénzintézeteket, akár a biztosító társaságok alkalmazottjait, mert ezek a törvény idézett szakaszában nem foglal-

tatnak nem csak, de abba bele sem magyarázhatók.

És ha mégis azt tapasztalhatjuk, hogy a főkapitányság (?) mint iparhatóság olyan dolgot magyaráz bele a törvénybe, a mely abban egyáltalán nem foglaltatik, ennek nyilván az lehet az oka, hogy „elvi jelentőségűnek” minősít (ő tudja miért) egy miniszteri határozatot s azt hiszi a maga jámborságában, hogy a miniszteri határozat egyben „elvi jelentőségű” és a mi meg elvi jelentőségű az mindjárt egyenlő hatályu a törvényvel.

Nó hát nem eddig van a dolog, különben tisztelt főkapitányság! Mert csak némileg dísztárgynak kell a dolgozat és rögtön rájön minden értelmes ember, hogy a minisztereknek bármikor „elvi jelentőségű” határozata sem alkalmas arra, hogy a törvényt ezzel egyenlő hatályal pótolja, sem pedig arra, hogy közkötelezőleg elfogadtassék, mint olyan kormányrendelet, a mely egy tán nem elég világos törvény-szabálynak attól eltérő, vagy egészen új értelmezést ad, tehát a mely a törvényvel egyenlő hatályu rendelkezést kíván országosan végrehajtani.

A delegáció alakulása.

Budapest, nov. 29.

A magyar országgyűlés által választott delegáció tagjai ma délután öt órakor tartották előtérkeztetéseiket, melyben a tisztikar és a bizottságok megalakulására történtek meg a kijelölések.

Értesüléseink szerint a következő jelölések történtek:

Elnök: Szapáry Gyula gróf.

Alnökök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Münnich Aurél, gróf Teleki

Sándor, báró Rudnyánszky József.

Háználó: Wodianer Albert báró.

Költségvetési bizottság: Wodianer Albert

báró, Szerb György, Rudnyánszky József báró.

Naplóíró bizottság: Fluger Károly,

Szerb György, Rudnyánszky József báró.

Küldügyi bizottság: Andrássy Tivadar

gróf, Apponyi Albert gróf, Berzeviczy Albert,

Brankovics György, Eszterházi Miklós Móricz

gróf, Falk Miksa, Falk József, Gyurkovits

György, Holló Lajos, Josipovits Imre, Klobusitzky Béla,

Láng Lajos, Lukács Béla, Mohay Sándor,

báró Nikolics Fedor, Papp Géza, Samassa József,

Spevec Ferencz, Széchenyi Imre gróf,

Sztáray N. János gróf, Tisza István gróf,

Tisza Kálmán, Cziráky Antal gróf,

Zichy Ferencz gróf.

Pénzügyi bizottság: Bohus Zsigmond

báró, Dókus Ernő, Fluger Károly, Franczisz

czí Henrik, báró Harkányi Frigyes, Szerb

György, báró Dániel Ernő, ifj. Wodianer

Albert.

A harminczadik esztendő után tehát így változik meg az arányszám: boldog már csak 45, félig-meddig boldog 25 és teljesen boldogtalan 30. Később, a negyvenötödik esztendőn túl, még inkább változik az arány: boldog (az egészen boldog kifejezés nem is alkalmazható annál az az asszonynál, ki több harmincz évesnél) 25, félig-meddig boldog 65 és egészen boldogtalan 10. A megnyugvás és a boletörődés kora!

Ami a szépség befolyását illeti a boldogságra, eleinte az arányszám ugyanaz, mint a szépségénél, mert a legtöbb nő csak addig szép, a mig ifjú. A hervadó szépség korában — 35 és 45 között — azonban aránytalanul nagy a boldogtalan nők száma. Száz közül 70 úgy érzi, hogy nem bírja el szépsége hervadását, 20—25 félig-meddig boletörődik és csak öt özi meg magában a léleknek azt a nagy erejét, hogy föl sem veszi, mikor a kornak meg kell fizetni adóját.

A műveltség minden körülmények között nagy tényezője a boldogságnak — bár annak aláadója is lehet. Ha szépség és ifjúság van vele, mérsékeli a kettőnek tulságos követeléseit az étellel szemben, ha pedig nincsen, akkor megvagasztal.

Azonban, a milyen áldás a lelki műveltség, épp olyan szerencsétlenség a félműveltség.

Ez szüli „a meg nem értett” asszony minden szenvedését. Az arányszám a lelki műveltséget bíró nőknél: egészen boldog 45, kielégítő módon boldog 40 és egészen boldogtalan 5.

A jólét is nagyon fontos tényezője a

Hadügyi bizottság: gróf Apponyi Lajos, Bolgár Ferencz, Dániel Gábor, Gajary Ödön, Szilágyi Dezső, Keglevich István gróf, Lukács Antal, Miklós Ödön, Münnich Aurél, Nákó Kálmán gróf, Pulszky Ágost, Rudnyánszky József báró, Szerb György, Ugron Gábor, Tolnay Lajos, Szabó István, Ernuszt Kelemen, Bánffy Dezső báró.

Tengerészeti bizottság: gróf Andrássy Géza, Bolgár Ferencz, Kussevics Szvetozár, Pallavicini Ede ögróf, Rakovszky Géza, Rosenberg Gyula, Teleky Sándor gróf, Thoroczkay Miklós gróf, Zichy Ágost gróf.

Az egyes bizottságok elnökeiről és előadóiról már tegnap megemlékeztünk.

A pénzügyi bizottságból.

Budapest, nov. 29.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Dániel Ernő helyettes elnökével tartott mai ülésében, melyen a kormány részéről Szell miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter volt jelen, részletes tárgyalás alá vette a quota-törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalás megkezdése előtt Komjáthy kijelenti, hogy az adóbevételük alapján nem tudja lehetségesnek helyes számítások megtételét, miért is javaslatba hozza, hogy az általa a tárgyalás kezdetén kért adatok terjesztessenek elő, a mely jogos kéreése, ha nem teljesítették, kénytelen a részletes tárgyalásban való résztvételt megtagadni.

Szell miniszterelnök tüzetes fejtegetéssel mutatja ki, hogy a Komjáthy által kért adatok legnagyobb részének összeállítása azaz a pontossággal, a mely a fennforgó kérdés alapos megvilágítására szükséges, nem is lehetséges, részben csak oly kombináció alapján történhetnék meg, hogy azokból az erők összemérése szempontjából helyes következtetéseket alig lehetne levonni. Komjáthy ismétli, hogy ha a kívánt adatokat nem terjesztik elő, nincs azon helyzetben, hogy teljesíttesse a kötelezettségét s ennél fogva nem vehet részt a további tárgyalásban.

A bizottság mellőzte Komjáthynak azon indítványát, hogy a kormány az általa kívánt adatok előterjesztésére felhívassék. — Bartha Ödön így véli, semmi sem áll útjában annak, hogy azok az adatok, melyeket ő kért s a melyek nélkül a két állam ereje és teherbírása helyesen nem mérhető meg, előterjesztessenek. Valószínűnek tartván, hogy az ő kérése nem fog méltányosabb elbírásban részesülni, mint a Komjáthyé, a minek folytán ő nem fog a részletes tárgyalásban részt vehetni, megjegyzi még, hogy helytelen eljárás volt az 1896. és 1897-iki évek zárszámadási adataival az osztrákok kezébe fejezt szolgáltatni, továbbá, hogy a jelen törvény javaslat központi szempontból sem állja ki a próbát, mert oly kérdésben, mely csak törvényvel szabályozható Ausztriában, helyet enged annak, hogy a törvénynek megfelelő határozatot hozathassanak.

Szell miniszterelnök kimutatja, hogy előtte szóló tévedésben van s az ő aggályai egyáltalán nem alaposak. Maga a tvjavaslat 1-ső §-a határozottan kimondja, hogy az

boldogságra, sokkal fontosabb, semmint az alanyi költők koncedálják. Egy keleti közmondás azt tartja, hogy a nyomor veszekedő természetű és igaza lehet! Azonban a gazdagság sem biztosít a boldogtalanság ellen, mint azt a statisztika bizonyítja: teljesen boldog a jólétben élő nők közül 40, félig-meddig 35 és egészen boldogtalan 30. Mi azonban onnét eredhet, hogy a gazdag nőnek sok a szabad ideje és az unalom nagy ellensége a boldogságnak.

A szerelem, a házasság és az anyaság az a három tényező, mely első sorban biztosítja a nő boldogságát. Férfi még lehet boldog szerelmében a házasságon kívül is, a nő sohasem.

A férfi szokszor még akkor is boldognak vallja magát, ha az ég megtagadta tőle a gyermekáldást, a nő csak nagyon ritkán. S azért arányszámokat itt csak viszonylagosan lehet fölállítani: 100 asszony közül, ki férjét szereti, 5—10 tökéletesen boldog (ezek az erős akaratuk, a kik boldogok akarnak lenni mindenképpen), 70—80 közepesen boldog és 10—15 olyan, a ki nem tudja elfelejteni, hogy az asszony hivatása az anyaság. 100 asszony közül, ki nem szereti az férjét, de annál inkább a gyermekeit, egy sem teljesen boldog, 50—60 közepesen boldog s a többi — elhíti magát, hogy boldog lesz, mihielyt gyermekei annyira felnőttek, hogy megértik az ő szenvedéseit és megvagasztják azért. a mit az élet megtagadott tőle.

— i.

arány, melyben a közös ügyek költségei a két állam által viselendők, azon módon állapítatik meg, a melyet az 1867: XII. t. czikk 20 §-a megszab.

Bartha Ödön a felmerült közzogi aggályokkal szemben kíváncsúnak tartja, hogy a miniszterelnök mostani felszólalásának megfelelő része, a mely meggyőzte szótól arról, hogy a miniszterelnököt nem veze te olyan intentio, hogy az osztrák kormányának lehetővé tétessék a megállapodásoknak más természetű törvényes határozatokkal való életbe léptetése a bizottsági jelentésbe felvéttessék. Szell miniszterelnöknek nincs ez ellen semmi kifogása, ha a bizottság ezt szükségesnek tartja.

Kossuth Ferencz szerény kéréseit terjesztett elő oly adatok előterjesztése iránt, a melyek pár hét alatt össze lettek volna állíthatók, de a miniszterelnök még csak nem is reflektált a kérésére. A mi a törvényjavaslat befejező részét illeti, szóló nem tud megbarátkozni avval a formulával, hogy valamely törvénynek csak akkor lép hatályba, ha Ausztriában is megfelelő törvényes határozatok lépnek életbe, szóló nagyon szeretné, ha a magyar törvényhozás csas akkor hozna törvényeket, a midőn tudja már, hogy azok feltétlenül életbe lépnek. Helytelenül továbbá, hogy az 1886-iki és 1887-iki éveket kihagyták a számításból s csak a következő tíz év eredményei alapján csinálták meg a számítás.

Szell miniszterelnök utal arra, hogy tegnap Kossuth felszólalásának minden részére megadta a választ, figyelemtelenséggel tehát nem válaszolt. A mi a törvény végrehajtási záradékát illeti, Kossuth erre nézve egészen ellenkező állásponton van, mint Bartha.

Ily különböző kíváncsúkat közt valóban nehéz eligazolni. A mig bilaterális szerződésnek lesznek, nem lehet másétnit eljánni, mint úgy, hogy a törvény hatálya attól tétetik függővé, hogy a másik fél is azonos megállapodásokat hozzon létre. A Kossuth által kívánt adatok is olyanok, a melyek részben ismeretesek, részben nem vihetnek bennünket közelebb azon célhoz, a mely számaink előtt lobog. A bizottság mellőzte ezek után Bartha és Kossuth indítványait. Komjáthy kijelenti, hogy a határozat folytán ő és olvtársai nem vehetnek részt a további részletes tárgyalás.

A törvényjavaslat egyes szakaszai ezek után változtatás nélkül elfogadván, az ülés véget éri.

Magyar iparpártolás.

Keckemet városának polgármestere, Kada Elek dicséretes mozgalmat ütött nyílt; a városi iparosok munkáiból bazárt rendeznek, egyes keckemeti különlegességnek piacot szereznek, az iparosokat díjazák, gyámolítják, egyáltalában a városi közönséget arra bírják, hogy a helyi ipart pártolja. Ez a mozgalom mindenesetre dicséretes és követésre méltó. Csak a közönség be is vegye.

Három tényező miatt nem bír a ma-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. November 30.

Hány asszony boldog?

Hogy miben áll a teljes boldogság, azt eddig még senki sem állapította meg. Már azért som, mivel az, a ki teljesen boldog, okosabb dolgot is tud annál, hogy a lelki állapotát leírja. Ilyesmire rendesen csak unalmában adja magát a boldogtalanság. Nem is említve azt, hogy a filozófusok határozott állítása szerint tökéletes boldogság egyáltalában nincs, nem is volt, nem is lesz. Ezért használok elővigyázatból a „teljes” szót a „tökéletes” helyett, nehogy ellenmondásba jussak azokkal az urakkal, a kik csakhamar letromfolnának. Minden időben őt szabtak törvényt lelki életünknek és mióta a statisztikát is lefoglalták a maguk számára segéd-eszköznek, éppenséggel nem lehet velők birni.

A boldogságot is csak úgy ismerik az élet szükséges tényezőjének, ha az ő mód-szerűk nyomán készül, máskülömben nem.

Ez a statisztika pedig a következőket mondja: száz intelligens nő közül teljesen boldog 20, félig-meddig boldog 34 és tökéletesen boldogtalan 46. Az utóbbiak közül valók a „meg nem értett asszonyok” (femmes incomprises), a kiknek boldogtalansága azonban csak viszonylagos, mert abban áll, hogy nem tudják — mennyire boldogok. Ha tehát a 46 „egészen boldogtalan” nő közül csak a felét vesszük „femme incomprise”-nek,

marad összesen 23, ki abba az érdekes és kiváltságos helyzetbe jutott, hogy magát mindenivel szemben boldogtalanak mond-hassa.

Honnan meritem én ezeket az adatokat? Egy könyvből, melyet Lombroso Paola kis-asszony, a hires olasz tudós leánya pár év előtt kiadott, de nálunk még teljesen ismeretlen. Ő csak az intelligens asszonyokról készített statisztikát, mert alapelvül fellátja: a nem művelt asszony mindig boldog, ha nem sanyargatja nyomor és testi szenvedés.

Abban Paola kisasszony is egyetért a világ összes lélekbuvárival, hogy az asszony boldogságának sohasem lehet a nagyraagyás a kielégítője, hanem mindig csak a boldog együttélésen alapulhat azzal, ki szíve választott. Másodszor jön az anyaság. Fölserolja aztán a többi tényezőket, melyek hozzájárulnak a boldogság kiegészítéséhez. Szerinte ezek a következők: 1. Fiatalság. 2. Szépség. 3. Műveltség. 4. Jólét. Sulyt helyez a kora is és a szerint állapítja meg statisztikáját. Azt mondja:

Fiatal nő közül, ha száznak megfigyel-jük életét, találunk 55 olyanra, ki teljesen boldog, 45 re, ki boldogtalan. Ez az ellentét-kora, a mikor a megnyugvás nem szerepel és nem is lehet tényező a közepes boldogságra. A megváltozhatatlan viszonyokba való boletörődés a harminczadik éven túl kezdődik, de vele együtt az elégedetlenség is föltámad sok olyan nőben, a ki addig boldognak hitte magát, mert mi türes-tagadás, a boldogságnak leglényegesebb része mindig — a hit.

Lauri.

A Hilary szerzőjétől.

Fordította: Amioa.

IV.

(Folytatás.)

(9)

— Édesem, maga elfelejti, hogy a férje kíváncsúhoz kell alkalmazkodnia, — mondá Chaplinné.

Es én hasztalan és tehetetlen haragot éreztem, hogy ennek a szép gyenge terem-tésnek a szigorú kapitány akarata előtt meg kell hajolni.

Egy vagy két nap múlva, a mint a kapitány kabinja előtt elhaladtam, Laurit énekelni hallottam. Dala tetszett, de mélyen meghagott, „Anna Laurit” énekelte. Fokozatosan igen jó barátok lettünk. Mind azon hosszú órákban, melyeket együtt töltöttünk — kora reggel, midőn a nap feljött, az aranyos délelben, midőn a nap a zenitjén volt, este midőn a nyugatot bíbor színe festette, a holdvilágban, mely szellemiesített mindent, a mire esett — e hosszú órákban egy szó sem jött sem az én, sem az ő ajkairól, egyetlen egy tekintet sem váltottunk egymás között, a mi egy angyal bírálatát ki ne elégíthette volna. — Férje reám bízta és az ő megfeszítő bizalma szent volt előttem.

Stuart Laurit a legszebb, legkedvesebb és legbájosabb nőnek gondoltam, akit valaha láttam. Szivem ártatlanság szánalmat és rész-vételt érzett iránta. Hangja édes zene volt előttem; — de ő elveszítette volna a becsülését, ha drága hangja egy olyan szót mondott volna, mely a férjének nem tetszett volna. Azt a kis kezet, mely úgy nyugodott az enyémbe, mint egy fehér virágnak a levele, soha se érinttem másképpen, csak a legtisztább barátság szorításával; tudtam,

gyar ipar önérejből az öt megillető helyre emelkedni.

Először a közönség miatt. Mert a magyar közönség a legteljesebb mértékben közömbös, sőt léha; megelégszik a külföldi ronggyal, sőt kényszeríti a tisztességes szárdéku iparosokat is, hogy megsejálják öt külföldi vignettával, különben nem veszi meg árucikkeiket.

Másodszor nagy kárt okoz iparunknak a sok osztrák vigéc, a miben engedékeny törvényeink is hibásak. Természetes, hogy a vámvonal volna, ha nem is egyetemes, de legtöbbet érő orvosszer; mind a mellett e nélkül is sokat tehetnének, ha szigorubban a körmükre néznének az osztrák gyárosoknak és kereskedőknek. Még rosszabb az, hogy nálunk szabadon tenyészik minden szélhámos. Hány gyár kapott állami kedvezményt, melyekről kislútt, hogy árucikkeiket künn gyártották, csak a cédulát ragasztották rájuk itt benn? Már most a közönség, ha drágábban rosszabb vagy ugyanolyan minőségű árucikkal csapják be, bizony inkább fogja a külföldi forrást keresni. Mert azt senki sem követelheti tőlünk, hogy hazafiság jel-szava alatt mások zsebet tömjük.

De oka sokszor maga az iparos is annak, hogy a közönség nem kap a magyar iparcikkeket. Mert akárhány iparos, azért, hogy magyar iparos, azt hiszi, neki szabad drágábban számítani készítményeit, mint a hogy a csereérték követelné.

Azért is, mert akárhánykor elhetetlen és röst, nem tud lépést tartani a konkurrencziával; egy pár cipőn ki akarná keresni azt, a miért más hármát csinál, csak hogy kevés munkával nagyokat pihenessen.

Mind e tényezők leküzdésére célzatos vezetett társadalmi mozgalom szükséges, mely megismertesse feléval a magyar ipar jó cikkeit, ellenőrizze és megtorolassa nyilvánosan a szélhámososságot, végül pedig arra buzdítsa állandóan a szövetségethöz vőnt iparosokat, hogy versenyképes árukat készítsenek, mely versenyképességben a kitarító munka és a viszonyokhoz mért árak megállapítása is szerepeljen. Persze ezzel a követeléssel szemben azután el is kell látni munkával az illető iparosokat. Így nyerne a magyar ipar és nyerne a vásárló közönség is.

Nehéz feladat ez. De hogy Kecskeméten megkísértek, az örvendetes dolog.

Párisi levél.

Páris, nov. 26.

A titkos alapok.

Vaillant szocialista képviselő törvényjavaslatot nyújtott be a maga és társai nevében, a mely a belügyi tárca rendelkezésére álló 1.200.000 franknyi évi hitelt, a titkos politikai ügynökségek részére eltörölni célozza.

A kovácsok sztrájkja.

A kovácsok sztrájkja még egyre tart, sőt most, hogy a gazdák nem fogadták el, Millerand kereskedelmi minisztert választott bíróul, az még növekedőben van. Tegnap a sztrájkolók, syndikátusuk által tiltakozó feliratot intéztek a hadügyminiszterhez és a városi tanácshoz, mivel a nagy társulatok lovainak a palkolását megengedték, hogy a katonai gyógykovácsok végezzenek.

Az 1899. évi kávétermés.

Az ideai kávétermés az egész földön

hogy az ő ártatlan gondolatait testvéries ragaszkodással fordultak felém. Az ég őrizzen, hogy másképpen lett volna!

Egy éjjel az időjárás megváltozott. A könnyű szellő elhalt, tompa ólomszerű nyugalom borult a vízre — rettenetes nyugalom — vihar előhírnöke. Beszéltem az első hajó tiszttel, a ki azt mondta, hogy a kapitány készülleteket tett a viharra. De nem gondolták, hogy az erős legyen. Az Indiai tengereken gyakran vannak viharok, de azok hamar elmúlnak.

Tudtam, hogy legkisebb ok sem volt az aggodalomra — tudtam, hogy a „Vizek királyneje” sok olyan vihart kiáltott. De a szívm Stuart Lauriért nehéz volt. Ő akkor is félt, midőn az ég mosolygott és a tenger csendes volt, mit fog a viharban csinálni? Ő érte kértem az Eget, hogy a szelek és hullámok dühétől őrizzen meg bennünket. A nap ólomszínű égben ment le. Legkisebb szellő sem volt; majd nem tűrhetetlen nehéz, fojtó és nyomasztó ködbe voltunk burkolva.

Az utasok arcáról láttam, hogy azt mondták egymásnak: — „Vihar előtt állunk” és Stuart Laurit távolabb veztettem tőlük, hogy megjegyzéseiket meg ne hallja.

— Sir Gordon, ma este mindenki olyan komoly arcot csinál — mondá. Mi a baj?

— A hőség olyan nagy, hogy az emberek kimerülnek érzik magukat, — válaszolám.

Felelte a fejét s körül nézett.

— Olyan különös színe van mindennek! Az ég olyan, mintha reánk akarna esni; a tenger olyan, mint az ólom és — talán képződés — olyan idegen szag van a levegőben. Én félek.

Ránéztem; ő reszketett és az arca elpáradt.

— Asszonyom, mondám: azt hiszem,

917.100.000 kgr. volt. A legtöbb termett Braziliában: 680.000.000 kgr., a legkevesebb Afrikában (moka-kávé) 15.000.000 kilogramm.

Egy ápolóda rejtelmei.

A Páris közvetlen közelében Malakoff közönségben oly dolgoknak jött nyomába a rendőrség, a melyek bármely rémregénybe is beleillenek.

A rue de Turgy 23. számú házában azon községnek egy Kerrien nevű volt ferencrendi szerzetese egy penzionátust tartott fenn mindkét nembeli agastyának részére, kik az ellátásért 1200—1800 frank évi díjat tartoztak fizetni.

Az ápoló intézet tulajdonos a községben jó hírnévnek örvendett, mit az is előmozdított, hogy az intézet összes szükségleteit a községbeli kereskedőktől szerezte be és hol egy, hol más jótékony célra is adakozott. Ezenkívül, noha a szerzetesi öltönyt a polgári ruhával cserélte fel, tündetőleg figyeltatá vallásosságát.

Annál kevesebben panaszkodtak azonban azon szerencsétlenek, kitet a balszerencse az ál barát intézetébe vezérelt, hol irtózatos bánásmódban részesültek.

Az első panaszt a vanvesi rendőrségnél egy Lefrancois nevű 75 éves öreg kisasszony tette meg s a megindított vizsgálat hallatlan dolgokat derített ki eddig is, a melyből a következőket idézzük:

Alig néhány napra, hogy Lefrancois urhölgy az intézetbe belépett, egy Crozet nevű 25 éves ápoló megkínózta. Először összerugdosta a beteges hölgyet, azután egy kötéllel egy székre kötözte s egész nap ott hagyta, este pedig egy rozoga ágy lábához kötözte, hol az éjét kellett töltönie.

A 150 penzionátus között van egy 81 éves drámai művész: Muzard Lipót, kiért a császárság alatt egész Páris rajongott s kinek 1200 franknyi tartási díjat a drámai művészek egylete fizeti. Ez a művész kiváló kedvence volt Francisque Sarceynek, ki tudva azt, hogy az öreg művész szenvedélyes dohányos, két év előtt 500 frankot küldött neki a menházba, hogy dohányban szükséglet ne szenvedjen. Az öreg művésznek ezért az 500 frankért négy cigarettát adtak.

Megható volt az öreg művész vallomása a vizsgáló bíró előtt:

— Igen, uram, én már 81 éves vagyok s mostanáig igen erős dohányos voltam, a dohány képezte fele egészségemet. Nos, seba! Soha sem hittem képesnek magamat, hogy ebben a korban lefogok szokni tudni a dohányzásról, de kénytelen voltam ezen emberek miatt, kik nem adtak nekem többet négy cigarettánál, éppen négyet... 500 frankért. Most már nem dohányozok többet, de nem képzeli Ön, hogy mily sokat szenvedtem!

Egy Laporte nevű özvegy hölgytől 20.000 frankot csalt ki az egyik ápoló s azután reá vette az igen gazdag 85 éves matronát, hogy nőül menjen hozzá. Az ápoló 23 éves volt.

Az ex-barát nem követelt a penzionátusoktól semmiféle személyazonossági bizonyítványt és a községi hatóságnak költött neveket mondott be.

A vizsgálat azonban még egyebet is kiderített. Azt ugyanis, hogy az ápolók közül többen eltűntek s azokat később az intézetben kívül halva lelték meg.

Igy például a párisi városháza egy nyugalmazott hivatalnok, egy vigkedélyű öreg ur, ki szintén a menedékházban lakott, egy napon eltűnt az intézetből s néhány nap múlva az Oureq csatornában halva lelték meg.

Eddig három letartóztatás történt: egy Bertrand nevű ápolónő, Crozet ápoló és az intézet gondnoka, Mazeas, ki az eddigi jelekből ítélve a legfőbb bűnös és Kerrien igazgató minden titkaiba be van avatva.

Ez a Mazeas azelőtt fűtő volt egy gőzhajón s rendkívül durva ember, ki az egyik ápolóknak egy ökölcsepással szétzúzta az állkapcsát.

A mai napon ismét újabb büntetkekre jött rá a vizsgálat.

Egy nyugalmazott tengerész-kapitányt, ki beteg lett és már haldoklott, három napig minden segítség nélkül hagyták, csak hogy hamarabb elrabolhassák pénzt és értékpajpjait. Ennek a tengerésznek a veje egy szentpétervári nagy színháznak az igazgatója s egy nagyobb összeg pénzt adott át az intézet igazgatójának, hogy az öreg kapitánynak minden kényelme meglegyen s ha beteg lesz, neki és nejeinek táviratozzanak, az exbarát azonban csak hetekkel a tengerész halála után tudatta azt velük.

Kerrien igazgató még szabadlábban van, mivel az intézet 150 ápolóját nem hagyhatják egyszerre felügyelet nélkül. Mindent tagad, de valószínű, hogy Mazeas az ex-fűtő fog reá vallani, ki az ápolók állítása szerint czinkostársa, de az utóbbi időkben gyakran hallották őket czivakodni s ilyenkor a szolgál feljelentéssel fenyegetődzött.

Egyleti élet.

Meghívó. A kolozsvári „Izraelita ifjak köre” ez évi december hó 3-án délután 2 órakor az egyeteli helyiségben (Külszappan-utca 9. sz.) Chanuka-ünnepélyt rendez. Kolozsvárt, 1899. november 26. A választmány.

Tanítók gyűlése.

A kolozsmegyei tankerületi tanítótestület Mocs vidéki főiskolára ez évi őszi rendes gyűlését november hó 23-án d. e. 8 órátkor kezdődőleg tartotta meg Mocscon, az áll. elemi népiskola helyiségében.

Pont 8 órakor már az összes tagok jelen voltak s alig hogy a gyűlés a nyilvános tanítással kezdetét vette, megjelentek gyűléstől Deli Adolf és Erdődy Endre orvosok, Nagy Albert ev. ref. lelkész és Rozmann János takarékpénztári könyvvezető, kik mindvégig feszült érdeklődést tanúsítottak körünk hangyamánsáinak sok tudást tanúsított lefolyó gyűlése iránt.

A tárgysorozat első pontját Binder János köri elnök eszmedus megnyitója képezte. Következett a múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése, mely után Nagy Irma tette meg jelentését a nyilvános tanítás lefolyásáról s ezt egészben véve sikerültnek nyilvánította.

Erre elnök és jegyző megköszönve a körnek oly régótai bizalmát, lelépnek helyeikről, kérve a kört az új tisztikar megválasztására.

A köri gyűlés elnöknek egyhangulag Binder Jánost, jegyzőnek Nagy Sándort választotta meg újjól. Héjja Kálmán r. kath. plébános indítványára a kör jegyzőkönyvleg mondott köszönetet a tisztikar eddigi működéséért s jövőre is kitarást és sikert kíván ügybuzgó működésükre.

A tagok számbavételével kapcsolatosan Erdődy Endre orvos és Nagy Albert ev. ref. lelkész személyesen bejelentették, hogy a kör pártoló tagjai sorába belépnek. Köri gyűlésünk kiváló örömmel fogadta belépésüket s jegyzőkönyvleg is kifejezte halás köszönetét.

Felolvasott Nagy Sándor áll. isk. tanító a „Munkásságra nevelés” című tételről.

Héjja Kálmán r. kath. plébános „Tanítók és iskolák a rómaiaknál a Kr. e. századokban” című tételről olvasott fel.

Talan Viktor áll. tanító 2 pedagógiai esetet olvasott fel.

Benczédi János ig. tanító ismertette Benedek Elek gazdas. ism. iskolai olvasókönyvét.

tem, abban bizva, hogy a sötétségben és zürzavarban nem fog meglátni vagy felismerni. Nem tudtam a feleségét látni, vagy vele beszélni — ő a kabinjába vonult, de éreztem, hogy a közelében kell lennem. Ő kért, hogy a vihar tartama alatt legyek vele, azonban az nem volt lehetséges. Végre a vihar kitört. Az éles szelek sikoltva és füttyölve jártak a vizek felett, az az ólom nehezségű halálos nyugalom megszűnt, a mind lejjebb-lejjebb ereszkedő fellegek sötétek lettek, rettenetes villámok hasították át az eget és világították meg a tengert.

A lomha hullámok haragos taktékba törtek, felémles rohanással jöttek — dühösen ugrottak és susortogtak. A borzalama menydörgés rettenetes moraja növelte. Tudtam, hogy Hardrossné mennyire fog félni. A Vizek királyneje rettenetesen kezdett hánykolódni, — de még nem volt veszély — a tiszték és a legénység arca nyugodt volt és bátor.

En folytatosan azon kabin körül oládkodtam, hol Stuart Lauri fektött, tudva, hogy minden szélroham, a hajónak minden recsegése, minden menydörgés halálos rémületet fog neki okozni. Egyszer, midőn a szél egy pillanatra csendesült és a hullámok hatalmas verése csillapult, a kabinjából fájdalmas nyögést hallottam. Összeszorítottam az ujjaimat és az ajkamba haraptam; azokat a nyögéseket nehéz volt elviselni. De mi jogon ajánlhattam volna fel neki a vizsgálatomat?

Ekkor a vihar újabb és még nagyobb erővel tört ki; az ég oly fekete lett, mint az éjszaka, a hullámok zúgását rettenetes volt hallani, az égzengés olyan volt, mintha száz ágyú döngött volna.

(Folytatása következik)

A tárgysorozatnak ezen kiválóbb pontjait követőleg a különféle indítványok és jelentések kifogyhatlan sorozata következett, melyek közül említésre méltók a következők:

1. Megyénk alispánjának azon szíves ígérete, melynel fogva a tavaszi gyümölcsészeti tanfolyamra első sorban is a mocsai járásból folyamodó tanítókat fogja felvétetni, mit a kör tagjai kiváló örömmel vettek tudomásul.

2. A kör a jövő tavaszi gyűlés megtartási helyéül Aranykut-községet tűzte ki, az állami „EMKE” iskola ünnepélyes felszentelésével összekötve.

Elhatározta azt is, hogy műsorral és fogékonyezérra rendezendő táncvígalmommal fogja egybekötni, s ezzel kapcsolatosan elhatározta, hogy a Mocs vidéki főiskolából dalegyletet alakít, s ennek vezetésére Nagy Sándor áll. tanító választatott meg.

Működését a dalegylet már az Aranykúti iskola felszentelésén megkezdte.

Kedves köteleseggel teljesíték akkor, a midőn a gyűlés lefolyásáról beszámolva, azt is kijelentem, hogy körünk rövid 3 évi törtévése s munkássága sehol sem részesült a társadalom részéről oly szívélyes fogadtatásban, mint most Mocscon.

Kitélszik ez abból is, hogy a tavaszi ünnepélyes gyűlésre, mint felolvasók jelentek: Szabó József adótsit, Erdődy Endre és Deli Adolf orvos urak és Nagy Albert ev. ref. lelkész.

És most egy pár sort kell szentelnem még járásunk érdemes főszolgabírája Mayr Jánosnak. A gyűlés végetével ebédre hivta körünk minden egyes tagját. Számszerint 30-an vettünk azon részt, mint tagok és vendégek. Sorainkban volt a mi közszeretethen álló törvénybíránk Kovács István táblabíró is. Még most is dobog a szívem az örömtől, ha visszagondolok az itt lejátszott sok szép jelenetre.

Láttam, mint ölelte főszolgabíránk magához az ő tanítót, saját szájából hallottam ezen őszinte, felemelő és megasztelő nyilatkozatot: „Ugy szerettem mindeniket, mint édes gyermekeimet.”

Nemes szívből fakadt. Hiszünk is benne, mert régóta ismerjük. Tudjuk, hogy közéletünkben ő egy erős oszlop, nemes lélek, hazafias jellem.

Tartsd meg Isten soká, hogy legyen nekünk hosszú időig hű támogatónk a tanügyi közigazgatás terén.

Eros a meggyőződésünk, hogy az ő pártfogása biztos diadalra viszi a mi ügyünket. M.-Frata, nov. 27.

Nagy Sándor,
köri jegyző.

Hegedüs Sándor, s a magyar közigazdasági élet.

Kolozsvár, nov. 30.

A képviselőház tegnapi ülésén nagyon szép elméleteket hangoztatott Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszter. Az embernek faj a lelke, hogy ezek a gyakorlati életben nem érvényesülhetnek.

Azt mondja, „oda kell hatnunk, hogy iparunk a gyár és kis ipar egyaránt fejlődjön, a nélkül, hogy mezőgazdaságunknak hanyatlani kellene.”

Arany szavak ezek és ha valaki megtalálná a módját annak, hogy ezt elérjük, a mi országunk igazán fejlől, mézzel folyó lenne.

Azt mondja a miniszter, hogy haladás mutatkozik a hazai cukoriparnál. Mi úgy tudjuk, hogy minden állami kedvezmény, s a földbírók, uradalmak tetemes áldozata mellett is vergődik, de eredményt nem képes felmutatni pld. a marosvásárhelyi cukorgyár. Pedig azt is tudjuk, hogy cukorgyárainknak osztrák egyének is részvényesei.

Azt is megirtuk már, hogy az osztrák és magyar gyárak megegyezése daczára, az osztrák vigécek pár fital olesóbban adják kereskedőinknek a cukrot és ezt a kedvezményt nem számolják jegyzik, hanem a számla mellé ragasztott külön cédulára. Különben arról, hogy a magyar és osztrák cukor között bizonyos minőségbeli különbség legyen, a mi főleg a koczka cukornál a magyar cukor hátrányára szembetűnő, annak azt mondják, a magyar gyárak osztrák részvényesei az okai. Az osztrák gyárak nagyobb fizetési kedvezményeket is adnak a magyar kereskedőknek s így a cukor iparunk számájának végeredménye az elfogulatlan szemüvegben nézzük, azt látjuk, hogy gyáraink idáig Ausztriának jövedelmeznek.

A hajdani kolozsvári cukorgyárat közöndomás szerint a kamarilla egyik fizetett embere juttatta tönkre.

Ma mi fizetjük azokat az osztrákokat, a kik iparainkat tönkre teszik.

A szeszgyárak mizeriájára ha egy pillantást vetünk, tisztába vagyunk a helyzettel, nem is kell össze hasonlítani kedveért Bécsbe mennünk, hol olesóbban kapjuk meg a Brázy sósborszeszt, mint Budapesten.

A kisipar és gyáripár támogatásánál ott látjuk azokat a filoxerákat, melyek vigécek alakjában elárasztják az egész országot.

Ezek leveszik a kalotaszegi, korondi, toroczkói, györgyfalvi, udvarhelyi menyecskéi fejéről a koszenőt, mely itthon készült, kötenyt, katrinezát, viszik Ausztriába és ott gyári előállításba berendezkednek, itt aztán 30—40% al olesóbban árusítják el, s ez által megölik fonó, szövő iparunkat, napszámosokká, kívándorlókká, földönfutókká teszik iparosainkat. Ha kell időben egy két évet, és pénzben százezereket sőt milliót is szentelnek egy-egy vidék kézműipara kiirtására.

Tudják ők, hogy vissza térül az, mihelyt ők dominálhatják a földön futó tett iparosok között a tért, ők szabhatják meg az árakat.

Meg kell nézni a gyolcsos tótok portékáit. Ezek csak honi ipar produktumok árulására kaptak engedélyt, ma azonban a legtöbb városban s Kolozsvárt is a vásárokat járástól kitöltő belügyministeri rendelet daczára is árulnak és árucikkeik kizárólag osztrák produktum.

Legióját károsítják meg a helyhez kötött adótfizető kereskedőknek, nem is szólva arról, hogy a hazai szövő iparnak mit ártanak.

Mindezek csak hevenyében kikapott részletek a nagyon szomorú képből, mely az ország ipari és közigazdasági helyzetét a jövőben még kétségbe ejtőbbé teszi. Mert én nem képezek az osztrák vigécek filoxera hada ellen semmiféle orvoslást az elszigetelésen kívül. Ezekről közöndomásu, hogy ha az ajtón dobják ki, az ablakon másznak be. A ki betekint a bagatell és járásbíró-ági aktákba, meggyőződik a furfangos családoknak arról a sokféle neméről, melylyel gyantulan vevőiket becsapják és még bírósági uton is szípolozzák.

A munkatárságról szóló szavai arany igazságok a miniszternek.

Negyedére redukálódnék hazánk népének nyomorúsága, ha munkára, szorgalomra buzdíttatnának már az iskolákban.

Koresmában úgy, mint kávéházakban sok munkaerő fecseledik el s ha e baj letkezése okait keressük, megtaláljuk a választásokban, mint egyik főokban, mely időről időre a közzőra együtt munkáló egyének között a hármóniát szétéjté, a tétlenségre, kortes érdemekre való kapaskodásra, demoralizációra nyit sima utat.

A kik indifferens nézői valánk ezeknek a csunya küzdelmeknek, Ausztria ördögi képét láttuk kárörömmel eltelve mindannyiszor ezek felett vigyorogni.

Vajha a jövőre megváltoznék ez, [mert ma valóban elmondhatjuk Jókai új földesurával, hogy a politikai látkör czudar s a közelet szomorú.

Nekünk körültekintő, védekező, egymást megbecsülő munkálkodásra volna szükségünk.

Kuszkó István.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár, nov. 30.

Tegnap a közgyűlés részleteiben is le-tárgyalta a költségvetést.

Igaz, hogy sok ideig tartott s sokan talán már meg is unták a városatyák közül, de azért csak elismeréssel és köszönettel adózhat városunk polgársága különösen dr. Feilitzsch Arthurnak, Benigni Sámuelnek, Somodi Istvánnak, Szabó Sámuelnek, Pollák Lajosnak, Koleszár Sándornak, Boros Györgynek, Kondász Ferencnek, Sándor Józsefnek, kik elejétől végig a legnagyobb odaadással vettek részt a tárgyalásokban s nem egy tételnél olyan vitát provokáltak, a mely csak haszonnal járhat a városra.

De elismeréssel kell megemlékeznünk a tanácsról is ezutal s első sorban Szvacsina Géza polgármesterről, ki sohasem tért ki egyetlen kérdés vagy jogos kívánság elől és a legnagyobb előzékenységgel sietett minden egyes felszólaló kívánságának eleget tenni. Mellette Fekete Béla és Salamon Antal tanácsosok segédkeztek, a kik felszólalásaikkal nagy tárgyszeretéről tettek tanuságot.

A tegnapi befejező költségvetési tárgyalásnál különösen a szegények tételénél történt sok felszólalás.

Benigni Sámuel nyitotta meg a vitát. Előadta, hogy a szegények-házában személyesen olyan türehtetlen állapotokat tapasztalt, melyeknek orvoslása, halasztást nem tűr.

Sándor József a Benigni előadásából azt látja, hogy e mizeriák megszüntetésére radikális eszközökhöz kell nyulni.

Indítványozza, hogy bizottság küldessék ki a helyszínére azzal a megbízással egyttal, hogy a türehtetlen állapot szanálása végett majd tegyen javaslatot a közgyűlésnek.

Haller Károly azt ajánlja, hogy az új évi gratulációk megváltása ezimen befolyó összeg ne a szegény alaphoz, hanem szegények segélyezésére fordíttassék.

Szvacsina Géza polgármester megdöbbenve hallotta már tegnap Benignitől, hogy a szegények házánál olyan baj uralkodik, mely valóságilag szegény a városra nézve. Nincs ellene a bizottság kiküldetésének, csak azt kéri, hogy mentől gyorsabban történjen a kiszállás, mert a baj égélő.

Boros György felszólalása után a bizottság tagjaiul megválasztattak:

Haller Károly, Szamosi János, Benigni Sámuel, Boros György és Sándor József.

Következett egy igen fontos tétel: a házadó.

Kondász Ferenc egy szakszerű beszédben, általános figyelem között ajánlja, hogy a város jövőre az új, adómentes házak után pótdót vessen ki, s továbbá a vasuti tisztviselők is vonassanak be a községi pótdót fizetők közé.

Kondász indítványára Lakatos Ferencz főszámvevő megjegyezte, hogyha a kolozsvári vasuti hivatalnokok pótdóval terheltnék meg, akkor a 49 % községi adó lefog szállítani 43 %-ra.

Haller Károly ellene van a vasutasok megadóztatásának. Somody István és Szabó Samu Kondász mindkét indítványát elfogadják.

Ferencz József püspök indítványozza, hogy bizassék meg a Tanács javaslattételre.

Miután a közgyűlés nem tudott meg egyezni, szavazással döntött és a többség az elhalasztásra indítványozott.

Ezután gyorsan letárgyalták a költségvetés többi tételeit s a főispán kijelentette, hogy a jövő évi költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a közgyűlés.

Ekkor a főispán azt ajánlta, hogy a közgyűlés ejtse meg a választásokat.

Helyeslés fogadta ez indítványt és a kandidáló bizottság, melynek tagjai lettek: Sándor József, Benigni Samu, Biró Béla, Ferencz József, Szamosy János és Polcz Rezső, csakhamar vissza is vonult tanácskozára.

Tíz percznyi szünet után Béli főispán újra megnyitotta az ülést, hogy a választás megtörténjen.

Felállott ekkor azonban Várady Aurél dr. s kijelentette, hogy mivel a választások a tárgysorozat végén szerepeltek, azokat minden előleges értesítés nélkül előrántani nem lehet s ha, daczára ennek, mégis bele megy a közgyűlés a választásba, óvást jelent be az ellen.

A főispán Várady dr.-nak adott igazat s ma délután három órára tűzte ki a választást.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 30.

András napja.

Ünnep számba veszik a keresztény családok, különösen a fiatal asszonyok és lányok a mai napot, András napját. Misztikus hagyományok a legérdekesebb névünneppé teszik, melyet fiatal lány-zsvegek babonás játéka tesz poétikussá. E derék és nagy tisztületben tartott szent nevenapjának estéjén ugyanis a fiatal lányok és menyecskék álmaikat és reményeiket ólomöntéssel szimbolizálják. A megolvasztott ólom a hideg tányrára öntve misztikus alakokat ölt, melyekből csak a leányok tudnak olvasni. Az édes ábrándok állású, finom fátyalún keresztül ezek az ólom ákom-bákomok gyakran daliás, szerelmes szívű ideálökká alakulnak át, a kiknek megtalálják a két lábukat, a fejüket, kezöket, az orrukat, meg a monoklijukat is. A ki nagyon keresi a kardot, — azt is fölfelezi. Csak keresni kell. A legképtelenebb figurákból a legragyogóbb álom teljesülését olvassák ki: a csokoralaku ólomöntvényből — a menyasszonyi csokort, a czirkalom öntvény — mérnök völegényt, egy nagy 3-féle alak — jogász völegényt jelent. A béka: a jövődöbeli nagy vízivő lesz, egy kancsó: nagy borivót jelent, stb. S más egyéb babonás játékok ideje az András nap, melynek misztikuma sohase fog kiveszni. Alig van a 365 leveli kalendáriumnak olyan tősgyökeres magyar neve, mint az András. Alig van olyan magyar név, a melyt annyi változatosságban használna a szerető, beczező gyöngéd-ség, mint az András nevet: András, Endre, Andor, Bandi. Az Andrások, mind ilyen kiváltságos nevű emberek, rendesen közkedvelt vig czimborák, jó kedélyű emberek. A míg a többi nevek viselői között a kedélyes ember a kivétel, addig az Andrások között az a kivétel, ha akad egy András, a ki nem kedélyes.

— **Protestans esték.** E czim alatt a helyi református egyház vallásos, társadalmi és hazafias irányu felolvasások, szabad előadások, szavallatok és énekrészekkel kitöltendő estélyeket tart a város 5 különböző pontján, u. m. a theologia disztérmben, az alsószén utcai leányiskolában, a k. magyar utczai, a hidelvei iskolákban és a monostori városrészben. Az első ilyen estély mind az öt helyen egyszerre, f. év decz. hó 3-án, a második decz. 10-én és a harmadik decz. 17-én, tehát mindig vasárnap d. u. 5 órakor. Az estélyek nyilvánosak lévén, minden érdeklődőt a legnagyobb szíves-séggel meghív és fogad a rendezőség. Részletesebb értesítőt közelebből közlünk.

— **Oberti jelöltése.** A kolozsvári dalkörök van egy kitűnő karmestere, — a ki győzelemről győzelemre vezette negyedszázadon át ezt a testületet. Ez Oberti. Oberti a kolozsvári r. k. egyháznak is 22 év óta ingyen teljesít, nagyon fárasztó, az áhitatot és vallásos érzést emelő szolgálatakat. Oberti most folyamodott az üresedésbe jött kántori állásért. Ez állásra három pályázó között a legkitűnőbb minősítés neki van, elévülhetlen érdemekkel az egyháznak tett szolgálatokért a jelöltek között egyedül ő bir. A kitűnő minősítés az ő javára dönti a mérleget, a hála pedig, mely a kath. anya szentegyháznak hitelvei közzé tartozik, az ő megválasztását írja elő. Ugy hallottuk, a

világi választók többsége Oberti mellett van s így hisszük, hogy választása egyhangu lesz.

— **Endre napja.** Endre napja alkal-mából tegnap és ma szélében gratuláltak az Endre nevet viselőket. A kolozsvári r. kath. főgymnásiumnak három ilyen nevet viselő derék tanárát, úgy a pályatársak és a tanítványok, valamint az ismerősök és jó barátok rokonszenves óvációkban részesítették. *Schickmann* Endre, *Novotni* Endre és *Varjus* Endre tanárokat már tegnap délután sűrűn keresték fel szerencse kívánataikkal elsősorban tanár társaik, ma délelőtti pedig azon osztályok növendékei, melyeknek az illetők főnökei testületileg részesítették meleg óvációkban. Novotni Endrét, mint a nyolczadik osztály főnökét ezen osztály tanulói élén *Petrán* József önképzőköri elnök üdvözölte meleghangú beszéddel, melyre a közszóretetben álló professzor meghatva válaszolt. A három ünnepelt tisztelőit a kegyesrendi társházban tegnap este névnap lakoma volt, melyen őket a tanártársak minden oldalról szívéliesen üdvözölték.

— **Építőipari szakosztályi gyűlés.** A kolozsvári ipartestület építőipari szakosztálya holnap pénteken, december 1-én délután 5 órakor az ipartestület helyiségében gyűlést tart, melyre a szakosztály összes tagjait ez uton is meghívja s felkéri, hogy a tárgyfontosságára tekintettel, lehetőleg mindegyik tag eljőjön. Az építőipari szakosztályba a következő iparágak tartoznak: építő, kömíves, ács, kőfaragó mesterek, asztalos, lakatos, bádógos, csobafestő, mázólo, cserépfestő, vízvezeték, csatornázás, kútfelszerelő, czimfestő, kályhás, kárpitos, kéményszeprő, kövező, ablakredőnykészítő, aranyozó, aszfalt és ezementöntő.

— **Sárossy Pál** közbádoghidi igazgató urtól egy hosszabb közleményt kaptuk, a melyből térszűke miatt csak a következőket közölhetjük:

Annak megállapítására, hogy a hűtőcsarnokokban mennyi ideig áll meg a hus a megromlás veszélye nélkül, élvezhető állapotban, a városi tanács egy nagyobb bizottságot küldött ki. Ez a bizottság 24 kiló borjухust és 42 kiló marhahúst lepecsételve elhelyezett a hűtőcsarnokban és a borjухust 22 napig, a marhahúst 30 napig tartotta bent a csarnokban, s az eredményt minden 3—4 napon megfigyelte. A felvett jegyzőkönyv szerint a bizottság (melynek 4 orvos tagja volt) a húst 22, illetve 30 nap múltán is teljesen jónak, élvezhetőnek és piaczképűnek találta. Minthogy pedig Benigni urnak soha sem volt a hűtőcsarnokban elhelyezve 7 napnál tovább semmiféle husa, s minthogy a kérdéses megromlott hus — a Benigni ur állítása szerint — csak 48 óráig volt a hűtőcsarnokban, az említett kísérlet kézzel foghatólag bizonyítja, hogy az nem romolhatott meg a csarnokban, hanem csakis a mészárszékekben.

— **Jókai-utca tisztátalansága.** Panaszt tettünk a miatt, hogy az ujonnan burkolt Jókai-utca tisztátalan. A burkolat felett mióta a fagy engedett, olyan sár van, hogy az átjárás az utcán lehetetlen. A vállalkozónak lett volna kötelessége a burkolatot megtisztítani és nem teljesítette mind eddig.

— **Bibliai tanítások.** A minden kedden és pénteken este 7-től fél 9 óráig és minden vasárnap d. u. 3—5-ig tartani szokott bibliai tanításoknak közelebből a következő tárgyai lesznek: „A jövő életéről szóló tan.” „Halhatatlan-e az ember?” „A halottak feltámadásáról.” „Miféle erők működnek a spiritizmusban és hipnotizmusban?” „Isten uralmának alappelveiről.” A tanítások helye Kómali szőlő-ut, Szele-féle ház. Mindenkit szívesen látnak.

— **Új káplán.** Kis János r. kath. segédlelkésznek plébánossá történt kinevezésével a helybeli plébániánál egy kápláni állás üresedésbe jött. Ez állásra Majláth Gusztáv püspök Orbán Ferencz s. Jelkést nevezte ki. Orbán Ferencz a fiatalabb klerusnak egyik kiváló tagja, a kiből a kolozsvári egyházközség igen jeles erőt és szorgalmas lelkipásztort nyert.

— **Örley Flóra póre.** A színház világában sok furcsaság történik, de még olyan nem fordult elő, mint az a pör, melyet Örley Flóra folytat *Krecsányi* Ignác színgazgató ellen. Krecsányi pozsonyi színgazgató korában szerződött Örley Flórát primadonnának. Mikor aztán Örley működni kezdett, nem volt megelégedve s felmondta a szerződést. Igaz ugyan, hogy ehhez minden színgazgatónak joga van egy hónapon belül, de Örley ebben primadonnai renomméjának tökrétételét látta (s ebben van is valami igaz), ezért Krecsányi ellen pert indított s 17,000 forint kártérítést követelt tőle. A bíróság végzése ismeretes. Meg kellett először állapítani: vajjon igaza van-e Krecsányinak? Vajjon csakugyan nincse-e már hangja Örleynek? Vajjon csakugyan nem volt elsőrangú szerepek eljátszására? Erre kellett megadni egyszer a feleletet. A bíróság nem ítélte maga, hanem szakértő bírákat kért föl a kérdés eldöntésére, zeneértő színházi emberek. Természetes, hogy Örley Flóra elképzelhetőség minden erejét összeszedte, hogy trillái és stakkattói a kor színvonalán álljanak. Tekintettel arra, hogy minden egyes trillája felett legalább is ezer forint függött Damokles kardjaképpen, a művésznő valószínű csalogánynya változott át és pazarul szórta a legértékesebb énekművészi effektusokat. A bizottságot meghatotta ez a nemes buzgalom és szakvéleményképpen kimondották, hogy az Örley Flóra hangja igenis megfelel annak a szerepkörnek, a melyre ő szerződöttetve volt. Örley Flóra tehát megnyerte a pört. Most már azt a kérdést vetették fel, mennyi kártérítést kell fizetnie Krecsányi-

nak. Annyit, a mennyi időre szerződés nélkül volt. Igen ám, de mirevaló az ügyvédi fufang, ha nem arra, hogy kibuvót keressen. Kapott is. És ezzel valószínűleg még furcsábbá lesz ez a pör s a dolog valószínűleg operettszerűen fog bevégeződni. Krecsányi hajlandó fizetni. Kifizet neki akkora összeget, a mekkorát szerződés esetén kapott volna. Ugy, de tudjuk, hogy minden művésznő fizetésének legnagyobb részét toalettire költi. Mivel pedig Örley nem működött, ezt az összeget Krecsányi le akarja vonni fizetendő kártérítésből. Könnyű kitalálni ebből, mi lesz a pör vége. Tudvalevő, hogy egy művésznő, kinek mondjuk 6000 forint fizetése van, el ugyan ebből, de édeskeveset költ el magára, mert a 6000 forint terhére 8000 forint toalett számlát csinál. Ha most a bíróság le akarja vonni a kártérítési összegből azt az összeget, a mennyit Örley szerződés hiányában takarított meg, egész bizonyos, hogy Krecsányi egy krajczárt sem fog fizetni s utoljára meg a primadonnát fogják elítélni annak a plusznak fejében, a melyt a szerződés hiánya eredményezett.

— **A zónatarifa továbbfejlesztése.** Mint értesülünk, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter felhívta a magyar kir. államvasutak igazgató-ságát, hogy a közepes távolságok viteldíjának általános leszállítását tegye tanulmány, illetve javaslat tárgyává. Azon pénzügyileg is előnyös eredmények után, melyek a szomszédos forgalomban, valamint a nagy távolságokban nyújtott jelentékeny díjleszállítások által elérték, azt hisszük, hogy helyes nyomon jár a miniszter, a midőn azon feltevésben, hogy a közepes távolságokban is létezik még a mostani árak mellett ki nem elégíthető jelentékeny utazási szükséglet, a zónatarifát, megteremtőjének szellemében, továbbfejleszteni igyekeznek. — Önként érthető azonban, hogy e mellett nem hagyhatók figyelmen kívül a nagyobb tarifale-szállításokkal beálló tetemes forgalmi szaporulattal természetszerűen növekedő kiadások sem. Megemlítjük ez a kalmossal még, hogy a kereskedelmi miniszter egyidejűleg arra is utasította a magyar kir. államvasutak igazgató-ságát, hogy a múlt évben, főleg az előfordult visszaélések miatt részben fölemelt podgyász-díjszabás is — mely a nyert tapasztalatok szerint sok vissza-szárra vezetett — szintén vegye revízió alá, annak méltányosabb alapra való fektetése céljából.

— **Feleséggyilkos örlt.** *Morár* György mező-szilvási parasztgazda, mintegy 10 nappal ezelőtt a feleségét egy fejszé-vel megölte s fejét darabokra vagdalta s az eset után észrevétlenül eltűnt a faluból. Ötöd napra a véres tett elkövetése után ismét a faluba tért, a mikor is — az örök elfogták, 3 négy nappal ezelőtt bekísérték a kolozsvári kir. törvényszék börténébe, a hol jelenleg, mint veszélyes örlt megfigyelés alatt áll. Ez esettel foglalkozó egyik újság többek azt is írta, hogy a feleséggyilkos ember megelőzőleg a kolozsvári egyetemi elmegyógyintézetben volt gyógykezelés alatt s onnan, mint gyógyult bocsátatott el. A büe esetre vonatkozólag beszerzett ügyiratokból az tűnik ki, hogy a gyilkos, a tett elkövetése előtt nem az egyetemi elmegyógyintézetben, hanem az országos Karolina kórház megfigyelő osztályán volt; s onnan bocsátották haza, mint gyógyultat. Ugy látszik, hogy az örltsé- megint kitört rajta s egy ilyen rohamában követte el a végzetes hitvesgyilkosságot.

— **Gyilkos pipaszár.** Fulahelyen napirenden vannak a verekedések. Különösen vasárnap és ünnepnapokon, amikor több idő jut a kocsmázásra. Olyankor fejbe szál a bor és a szivarban is nagyobb a bátorság. Elég egy ferde tekintet, egy sértő szó és megvillan a bicska a levegőben. Mindszent községben az elmúlt évben nagyon szerencsétlenül végződött egy ilyen verekedés. Az utcán kapott össze László István czigány-leány Korom Béla nevű gazdával. Szó, szót ért és pár pillanat alatt tetlegességre került a sor. A cigány-leány egy-két ütést mért a gazda fejére s aztán ellődította azt teljes erővel magától. Ez ember megingott s aztán belezuhan az utca szélén fekvő mély árokba. Fel sem kelt többé, mivel szörnyet halt. Egy rövid száru pipa volt a gazda szájában és amikor belezuhan az árokba, a kurta pipaszár bement a szemén és a sikcsonton áthatolva beleszuródott az agyvele-jébe. A sérülés oly súlyos volt, hogy a gazda azonnal meghalt.

— **Franciaország egyeteme.** Franciaországnak tizenöt egyeteme van. Ez a 15 egyetem évenként 13,859,500 frankot költ el. Hallgatóinak száma 27,080. Az állam évenként 10,524,200 frankkal járul hozzá az egyetemek költségeihez. Hagyományok és adományozások révén körülbelül másfél millió frank jut az egyetemnek. Legtöbb hallgatója a párisi egyetemnek van: 12,057; legkevesebb a besanconai egyetemnek: 197.

— **A háboru.** A Kölnische Zeitungnak jelentik Fokvárosból: Minden oldalról megerősítik, hogy az angolok helyzete rendkívül vészes kezd lenni. A boerok ügyes offenzívájukkal olyan sztratégiai előnyöket biztosítottak maguknak, amelyeket az angolok csak rendkívül nagy haderővel tudnának kiegyenlíteni, de ekkora haderőt az angolok egyáltalában nem tudnak kiállítani. Arról szó sem lehet, hogy az angolok Natálaban tovább is előnyomuljanak, A hidak elpusztítása és a vasut megrongálása nagyon megnehezíti az előnyomulást. Végképpen megszűnt az a

remény, hogy a háborut nemsokára sikeresen befejezik s a remény helyébe nagy levertség és szomorúság került. Az angolok helyzete annál rosszabb, mert az irányadó körök nagyon jól tudják, hogy a fekföldi boerok egyre ellenségesebb indulattal viselkednek az angolok ellen s csak azt várják, hogy a traansvaali boerok előnyomuljanak, hogy velök együtt harezolhassanak az angolok ellen.

Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

A hétfői lapban „A kormány és a kolozsvári iparosok“ című cikk arra indít, hogy egy másik söréms esetet felhozzak. Az orsz. uj Karolina kórház berendezéséhez szükséges kárpitos munkára is pályáztak Kolozsvári iparosok és daczára, hogy lényegesen olcsóbbak voltak, mint a fentiek, mégis a pestieként lettek a kárpitos munkák rendelve. Ez nem csak vesztességet, de erkölcsi vesztességet és okoz a kolozsvári iparosoknak, mert a nagy közönség ebből azt tételezi fel, hogy a kolozsvári iparosok nem versenyezhetnek a pestiekkel és több magán berendezést is elvon a helyi iparosoktól. Fűzők hozzá még egy másik esetet is: Miért nem lehetett az ágy és más féhőrműekre tetelekenként külön pályázni? Sok kis iparos hónapokra lett volna munkával ellátva, hogyha pályázhatott volna (többen együtt is) külön a matrácokra, külön a vánkosokra é. i. t.

Egy iparos.

Kiadóhivatali üzenet.

Elhunyt lapkihordó Farkas Mihály az „Ellenzék“-et a *Hidelve, Széchenyi-tér* és *Köváry-telep* közönségének hordta. Árusított ezenkívül a város más pontján lakó napi vásárlóknak is. E vásárlókat arra kérjük, hogy **nevüket és lakásukat** alólirt kiadóhivatallal **levelező-lapon, szóbelileg, vagy telefonon** (233. telefonszám) közölni sziveskedjenek, hogy a lap további pontos elküldése iránt intézkedhessünk.

A kiadóhivatal.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	6 frt	20 frt	50
Rozs	"	4 frt	80 frt	—
Zab	"	3 frt	70 frt	4 frt
Árpa	"	4 frt	50 frt	50
Kukoricza	"	4 frt	50	frt

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A csehországi zavargások.

Prága, nov. 29.

Vcelakov, Königsaal, Rokitzan és Milin községekben a napokban sok zsidónak bevették az ablakait, másoknak pedig vérral mocskolták be a házukat. Ratschitzban egy doháruytözsdéről letepték a kettefjű sást.

Purifikáció Kispesten.

Bpest, nov. 30.

A legutóbbi esküdtészeki ítélet alkalmából, mely Kispest község vezetőségét nem épp a legjobb világításban mutatta be, több ottani polgár küldöttségileg kereste fel Beniczky alispánt azon kéressel, hogy vizsgáltsa meg az ügyvezetést és tegye meg a legerőlyesebb intézkedéseket. Beniczky alispán megígérte, hogy már legközelebb rendet csinál.

Tiltakozó népgyűlések a kvóta emelés ellen.

Apest, nov. 30.

A függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága a kvótaemelés ellen megindított mozgalmat ki fogja terjesztetni a vidéki választó kerületekre is. A párthoz tartozó politikai egyesületekhez felhívást intéznek, hogy minde-nyit tartisanak tiltakozó gyűlést a kvóta ellen. A tiltakozó gyűlések elseje valószínűleg Czegléden lesz, a hová meghívják Kossuth Ferenczel, a párt elnökét és azon kívül több függetlenségi párti képviselőt is. A központ egyébként a legközelebbi időben megtartandó népgyűléseken kiküldötte által fogja magát képviseltetni.

Jókai és családja.

Budapest, nov. 29.

Koszorus költőnk, olaszországi nászújáról visszatérve, ismét nemes bizonyítékát adta fenkölt, nemes szívének. Tegnapelőtt ugyanis végleg kiköltözött Bajza-utczai villájából és elszállította ingóságait új otthonába, az Erzsébet-körút 58. sz. alá. Ott hagyta tehát kedves feleskét, a melyben oly sok dicső napot töltött, hogy hazavágyódó nejének és családjának bocsássa rendelkezésére. Önna-

gát tagadta meg tehát a költő, hogy boldogságot szeressen vejenek. A Bajza-utczai villán már végzik a megfelelő átalakításokat és az Olaszországból nemsokára visszatérő Fesztly Árpád és családja otthonává fog válni.

A háboru.

Budapest, nov. 30.

Londonból sürgönyzik: A hadügy-miniszter értesítése szerint Moi-River mellett a burokkal összeütközött az angol sereg.

A burok egész seregét megsemmisítették. Más jelentés csak annyit mond, hogy a burok visszavonulni voltak kénytelenek.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 30.

A ház mai ülésén Neményi bemutatta a pénzügyi bizottság jelentését a kvótáról.

Perczel kérte, hogy hétfőre tüzzék napirendre.

Komjáthy és Madarász József indítványozta, hogy csütörtökre tüzes-sék ki.

A többség hétfőt fogadta el, a mikor Széll miniszterelnök is felelni fog Barabás Bélának.

A napirend többi pontját is hamar letárgyalták.

Az uj kvótakulcs szerint Magyarországra **73,064.702 korona 72 fillér** esik.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Major József „okleveles“ urnak.

Őn azt írja cikkében, hogy én önnök és a cikk írójának rontottam, a miért önnök reklamot tett ki, — ez tisztelt uram egyszerűen nem áll, a mi már abból is látható, hogy én sem az ön 200 tanítványára, sem az elegáns termére, de még az „előkelő“ közönségére (a mi mind önhöz jár) sem tettem megjegyzést, mert ez rám nem tartozik. De mivel ön a cikkírójával, vagy jobban mondva mediumjával (mert ön jó Svengáli!) be akarta adni a n. é. közönségnek, hogy ön az „egyedül szakképzett“, — hát én csak erre teltem előbb egy szerény megjegyzést, — de mivel önök, egy „szellemes“ czikket nem hagyták helyben, tehát így fejlődött ez úgy és így ismerte meg az intelligensabb közönség az ön „okleveles“, „egyedül“ szakképzettségét. Továbbá ön azt írja, hogy én ezelőtt 3 évvel a tánczmesteri vizsgán megbuktam... Mivel én a hozzáam intézett kérdést nem szoktam, mint ön ravasz, módon megkerülni, tehát álljon itt a tiszta igazság. Mivel nekem, a vizsga nélkül, kegyelemből osztogatott oklevél, a minek értelmes ember előtt semmi erkölcsi értéke nincs, nem kellett, mert eszt így nemszakhozom, a ki már 16 éves korom óta tanított tánczot, — a mit jobban tudok igazolni, mint ön a 25 éves jubileumos praxissát, megszerezhettem volna, mint a hogy nemsak megszerezhettem, de mégis szerezfetle bár ki, a mit a leg tekint. szerkesztőségében hivatalos iratokkal bizonyítottam is és a mit bárkinek, a ki e nem éppen szép polemiaért érdeklődik, megmutathatok és mivel én a közönséget megcsalni nem akartam és nemis akarom (daczára, hogy a mint látszik így jól lehet boldogulni) tehát vizsga után akartam ezelőtt 5 évvel (és nem hárommal) megszerezni, de mivel a tükör ellejelettette nekem a vizsgázó ívet előre elküldeni (mert a magyarországi táncztanító egy-letnek még ma sincs szakantankönyve) ezért a vizsgát le nem tehettem: ez a tiszta tény. De már most én kérdem, hogy ezek után kettőnk közül melyik a szakképzetebb és melyik a karakter, az e a kinek a svindli oklevél nem kellett, vagy az e a ki egy ilyen oklevéllel uton utfélen nem szégyelli dicsekedni. És azt kérdem az ön hitel-gése, dicsekvése és az egyedül szakképzettsége által megmaszlagosított egýnéktől, hogy a tanítói tisztességgel össze egyeztethetőnek tartják e egy olyan oklevéllel dicsekedni, a mi a közönség megtevesztésére való és semmi erkölcsi értéke nincs? ! És, hogy karakteres embernek szabad e ilyen és ehhez hasonló fogásokkal a közönséget félre vezetni? !..

Jámbor tánczmester.

4¹/₂ %-os

Magyar regale kártalanítási kötvények

utolsó szelvénye

1900. január hó 1-én járván le, az új szelvényeket, a szelvényutalványok beszo-llgáltatása mellett,

jutalék és díjmentesen

szerzi be

a MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓBANK

Erdélyrészi fiokosztálya

Kolozsvárt, Belközép-utca 8 sz.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Hirdetések.

Sz. 7531—899.

1137. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kolozsvármegyei takarékpénztár részvénytársaságnak, Székely György és neje Becek Róza végrehajtást szenvedő elleni 1250 forint tőkekövetelés s járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvár városi kir. járásbírósa területén levő Kolozsvár városban fekvő és a kolozsvári 6026. tükben A + 2. rend. 9838, 18-2, 9839, 17-2 hrsz. házastelekre 407 forint becsértékben mint ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, — és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi december hó 28. napján délelőtt 10 órakor ezen kir. törvényszék 14. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfogadhatók.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben — vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvénycikk 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvárt, 1899. évi aug. hó 25. napján.

Csiszér Károly,
kir. tszéki bíró.

Legnagyobb, legajánlatosabb és legdíszesebb kályharaktár!

Ugy minőségben, mint szépség
tekintetében összehasonlíthatatlanok a

Kozel F. József
főle cég
Kolozsvárt, Unio-utca
20. szám
— „Redout“-tal szemben —

Hires kályha-kemenczéi.
Asztal- és dísz-kandallók, továbbá porcellán, majolika- és ó-német kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok, stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá:
Schamot tégláit!

Erdélyi legnagyobb kályharaktár.
Telefon: 398.

A nagy-szécsényi Tejszövetkezet

ajánlja a sajtódájában készült ipolyvölgyi csemege-sajtot, darabját 10 krajczárért, trappista kilóját 90 krajczárért, Ementhali kilóját 1 frtért és sovány munkássajtot kilóját 35 krért.

Megrendeléseket elfogad fenti tejszövetkezet.

1144. 3—3.

Az igazgatóság.

Hízott sertés eladás!

Alólírotnál van egy farka jól meghízott süldő, a melyekből **egyenként is árusítok.**

Ára élőszuliban minden levonás nélkül

35 kr. kilónként.

A sertések súlya 150—200 kiló darabonként.

1150. 1—2.

Vécsey Sámuel.

Teutsch-féle borok.

Cs. és kir. udvari-szállító.

Fehér és vörös **ERDELYI** asztali borok literes palackokban,
Fehér és vörös **ERDELYI** pecsénye és csemege borok bouteliákban kaphatók:

Kolozsvárt, SEGESVÁRY és TÁRSAI-nál.

Brassóban: **Hessheimer J. L. és A., Zintz H., Harth K., Müller Gy., Petersberger H.,**
Kőhalom: **Falk Károly, Tomp József,**
Seps-Szent-Györgyön: **Gyárfás A., Leonhardt és társa,**
Parajdon: **Czodi Szám,**
Cs.-Szerecs: **Jakab és társa,**
Sz.-Udvarhely: **Gál János, Farczádi K. K., Máthé S. utóda,**
Gy.-Szent-Miklós: **Keresztes Gerő,**
M.-Vásárhely: **Eckwert József,**
Sz.-Régen: **Róth Vilmos,**
Beszterezén: **Schmidt A., Fieischer testv.,**
Deesen: **Rehák Agoston,**
Gyulafehérvárt: **id. Misselbacher J. B.,**
Szászvároson: **Zobel M. G.,**
Piskin: **Zeidner Gusztáv,**
N.-Szeben: **Billes Jánosnál.**

1149. 1—5.

Dugaszba égetett védjegy.

BRAZAY KÁLMÁN
SÓSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA-2 KOR.
KIS ÜVEG ÁRA-1 KOR.

Használati utasítás minden üveghöz mellékelve van.

Világhírű, rendkívül jó hatású házi-szer bedörzsölés által, meghűléses esetekben: csúsz, köcsvény és fülzsakgatásnál, hurutos szembajoknál, toroklobnál, differitizsnél, fogfájásnál, migrain, hajhullás és láh-izzadás ellen. Gyógyógy-módra (massage), orvosi tekintélyek által ajánlott kiváló szer. — Használati utasítás, melyben minden egyes baj ellen miként alkalmazása e szernek részletesen le van írva, minden üveghöz mellékelve van! Gyártási hely Budapest. Kapható minden fűszerkereskedésben és gyógyszer-tárban.

Számos elismerő levél a világ minden részéből.
1077. 3—3.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és dívat szerint lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

257.76 (x)

SCHUSTER EMIL

norinbergi diszmű- és vadászkellékek, sport és játékaru nagy raktára

Kolozsvárt,

Főter, gróf Rhédey-palota „New-York“ szállodával szemben.

Kizárólagos raktár: dániai iramszarvas bőrkabátokból szőrmével vagy flannellel bélelve.

Valódi **Loden uti-kabátok.**

Valódi **Loden vadász-kabátok** szőrmével vagy flannellel bélelve.

Valódi **iramszarvasbőr- és Loden vadász sapkák.**

Valódi **angol kesztyűk** bőrből és szövethől bélelve és béleletlen.

Valódi **amerikai és halina csizmák.**

Valódi **amerikai és orosz gummi sárczipők** férfiak, nők és gyermekek részére.

Valódi **amerikai és orosz hó czipők** férfiak és nők részére.

Gummi és nemez csizmák.

Kizárólagos raktár: **H. Pipper (Lüttich) féle serétes vadász fegyverekből 35 frttól 135 frtig.**

forinttól 220 forintig.

Sauer & Schon (Suhl) féle Express- és drilling golyós fegyverekből 100

Flobert fegyverek és mindenféle revolverek, töltények, folytasok, golyók és serétek, vadász táskák, székek, muffok, fej és lábszár védők, harisnyák, bőr és loden gamaschnik, fegyver szijjak és állványok, töltő és tisztító kellékek. Hát zsákok, rövid és hosszú fegyver-tokok bőrből és vászonból.

Legjobb minőségű solingeni vivó kardok, pengék és vitörök, vivó kesztyűk, mangetták és maszkok.

Úti bőrdöngők, láda Cofferek, kézi és nyakba aggató táskák, kocsai takarók és uti nessesairek.

1114. 7—10.

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legújabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, aczél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új áruval becserél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

1122. 8—100.

18 karatos finom arany jeggyűrűk.

Specialista SERV-KÖTŐKÉSEN.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legtekintélyesebb ezen nemben, nem csúszik, nem gyakorol kellenetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árak
egyoldalu 6 frt
kétoldalu 12 frt

GYÁRAMBAN (alapított 1878) készülnek ezenkívül: mulábak, műkezek, járó és nyugtatógépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopadiai fűzők, haskötők, göröserharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. orvos sebészeti, mű- és kötő-szer-gyáros.

Budapest, IV. Korona-herceg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
1098. 4—16.